

Spisová značka: 24Co 163/2003
Soud: Krajský soud v Hradci Králové
Datum rozhodnutí: 15.10.2003
Typ rozhodnutí: Usnesení
Heslo: Smlouva o přepravě osob
Dotčené předpisy:
Kategorie rozhodnutí: B

6

24Co 163/2003

U s n e s e n í

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. V. H. a soudců Mgr. P. K. a Mgr. Z.S. ve věci žalobce **S. ž. d.c., státní organizace**, se sídlem P. 8 - K., P. p. 367/5, k doručení : Odbor právních věcí, pracoviště R. n. 914, P.O.Box 70, H. K., proti žalovanému **J. K.**, bytem R. na M. 98, zastoupen JUDr. V. B., advokátem v M. T., C. 4, o zaplacení částky 4.164,- Kč, k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu ve S. ze dne 28.2.2003, č.j. 4C 59/2003-44 t a k t o :

Rozsudek okresního soudu se **z r u š u j e** a věc se okresnímu soudu **v r a c í** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í

Okresní soud výše označeným rozsudkem uložil žalovanému zaplatit žalobci 4.164,- Kč se 6,5% úrokem z prodlení z částky 4.044 Kč od 21.2. 2002 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.) a v téže lhůtě uložil žalovanému nahradit žalobci náklady řízení 653,40 Kč (výrok II.).

Z odůvodnění rozsudku se podává pouze, že okresní soud zjistil že žalovaný dne 20.2.2002 cestoval vlakem č. 9905 na trati č. 171 ze stanice Ř. do stanice P.-S. bez platné jízdenky. Po výzvě průvodčího k zaplacení jízdného a přírážky k jízdnému žalovaný sdělil, že nemá peníze na zaplacení, proto průvodčí, pověřený zaměstnanec žalobce, vyplnil tzv. hlášenky vždy na cestu z jedné stanice do stanice následující obsahující údaj o výši jízdného a o přírážce k jízdnému, která byla na každé hlášenke uvedena ve výši 800 Kč (jednalo se celkem o šest hlášenek). Z tzv. zápisu se zaměstnancem učinil soud zjištění o tom, že žalovaný všechny hlášenky převzal a že uváděl, že se nutně potřebuje dostat až do P. Z dopisu žalovaného ze 17.4.2002 učinil soud zjištění, že v něm žalovaný sám uváděl, že cestoval vlakem z Ř. až do P. bez přestupů. Okresní soud následně s odkazy na články 22, 162 a 165 "ČD SPPO" dovodil, že žaloba je důvodná., protože žalovaný cestoval vlakem bez platné jízdenky a byl proto povinen vedle jízdného zaplatit žalobci i přírážku k jízdnému 800 Kč. Žalobce, resp. jeho zaměstnanec byl oprávněn žalovaného, cestujícího bez platné jízdenky vlakem, z přepravy vyloučit na nejbližší stanici, která se pokládá za stanici cílovou. Jestliže cestující, v dané věci žalovaný, ve vlaku setrval, vycházelo se z toho, jakoby do vlaku opět nastoupil (článek 165 smluvních přepravních podmínek). Žalobce byl proto oprávněn za cestu žalovaného ze stanice do stanice, tedy za každou stanici, pokud cestující nevystoupil, účtovat žalovanému jízdné a přírážku k jízdnému stejně, jako kdyby cestující znovu do vlaku nastoupil. Žalovaný hlášenky převzal a podepsal. Proto soud žalobě vyhověl. Do nákladů řízení žalobce zahrnul okresní soud i náhradu za poštovné 19,40 Kč za výzvy zaslané žalovanému a 17 Kč za upomínky a poštovné dalších 17 Kč a spolu se soudním poplatkem tak přiznal žalobci náklady řízení 653,40 Kč.

Žalovaný v podaném odvolání namítal nesprávnost napadeného rozsudku. Zdůraznil, že tvrzení obsažená v žalobě jsou podepřena pouze soukromým zápisem žalobce učiněným s průvodčím vlaku. Mohl-li by vůbec mít žalobce za to, že žalovaný byl opakovaně vylučován z přepravy na trati Ř. - P.-S., musel by na každé stanici průvodčí žalovaného upozornit na to, že je vyloučen z přepravy a vždy na každé stanici vyplnit nový doklad o uložení sankci, to v daném případě podle počtu stanic celkem šestkrát. Podle jeho názoru zůstává otázkou, zda takovéto ukládání sankcí a jejich následné vymáhání, není v rozporu s dobrými mravy. Žalovaný by tak měl za jízdu z Ř. do P. - S. v délce 23 km zaplatit jen na sankcích (přírážkách) 4.800 Kč (tj. 6 x 800 Kč) a 34 Kč jízdné (na celé trati), celkem 4.834 Kč. Cestoval-li by žalovaný bez platné jízdenky na trati P. - P.- S.vlakem IC

EGRENSIS, tedy na trati o celkové délce 114 km, zaplatil by na jízdném 200 Kč a na sankci, přírážce, pouze 800 Kč, celkem tedy 1.000 Kč, protože mezi výchozí a cílovou stanicí uvedený vlak v žádné jiné stanici nestaví. Protože mezi stanicemi P. a P.S. je celkem třicet stanic, při jízdě osobním vlakem by žalovaný jako tzv. "černý pasažér" zaplatil jen na přírážkách 24.000 Kč, zatímco na téže trase při použití rychlejšího a komfortnějšího spoje by zaplatil přírážku jen 800 Kč. Protože žalovaný nebyl pracovníkem žalobce přesně informován o tom proč a za jakých podmínek mu může průvodčí uložit opakovaně přírážku k jízdnému, byl průvodčím, pracovníkem žalobce, uveden v omyl, který by neměl jít k jeho tíži. Vzhledem k tomu, že žalovaný zaplatil žalobci jak jízdné na trati Ř.-P.S., tak i přírážku 800 Kč, pokládal žalobu za nedůvodnou a navrhl, aby změnou napadeného rozsudku byla zamítnuta.

Žalobce při odvolacím jednání ve vyjádření k odvolání žalovaného odkázal na dokazování před okresním soudem. Rozsudek pokládal za správný a navrhl jeho potvrzení.

Krajský soud po zjištění, že odvolání je přípustné (§ 202 a contr. občanského soudního řádu - dále jen o.s.ř.), bylo podáno oprávněnou osobou, včas a že splňuje zákonem předvídané náležitosti (§ 201, § 204 odst.1, § 205 odst.1 o.s.ř.) shledal, že se okresní soud dopustil v řízení zmatečností vady (§ 212a odst.5, § 229 odst.3 o.s.ř.), která sama o sobě měla za následek postup podle § 221 odst.1, odst.2 písm. a/ o.s.ř., tedy zrušení rozsudku a vrácení věci okresnímu soudu.

Z obsahu spisu vyplývá, že žalobu v dané věci podaly ČD, státní organizace se sídlem v Praze 1, nábřeží L. S. 1222, které na základě zák.č. 77/2002 Sb. k 1.1.2003 zanikly a podle uvedeného zákona do jejich práv a povinností nastoupily nově zřízené subjekty, a to jednak ČD a.s. a jednak S.ž.d.c., státní organizace (viz sdělení č. 524 publ. Ve Sbírce zákonů v částce 181/2002). Podle § 20 odst.2 a § 38 zák.č. 77/2002 Sb., došlo k přechodu žalobou uplatněné pohledávky na S.ž.d.c., státní organizaci. Z uvedeného plyne, že po zániku původního žalobce, státní organizace, k níž došlo po zahájení soudního řízení, byl na místě postup podle § 107 odst. 3 o.s.ř. Okresní soud vědom si důsledku uvedeného hmotněprávního nástupnictví, vydal při jednání konaném dne 28.2.2003 (za účasti obou procesních stran) usnesení o tom, že místo původního žalobce (ČD státní organizace), bude na straně žalobce v řízení pokračováno se S.ž.d.c., státní organizací. Z obsahu protokolu o jednání ani v nejmenším neplyne, že by účastníky poučil o právu podat proti takovému usnesení odvolání a že by na základě poskytnutého poučení se účastníci vzdali práva odvolání. Usnesení nevyhotovil a účastníkům nedoručil, přestože proti němu je přípustné odvolání (§ 202 a contr. § 168 odst.2 o.s.ř.). Napadený rozsudek však trpí a další vadou, která mohla ovlivnit jeho věcnou správnost (§ 212a odst.5 o.s.ř.)

V zákoně zakotvené náležitosti odůvodnění rozsudku (§ 157 odst.2 o.s.ř.) jsou pro soud právní normou, jejíž dodržení je podmínkou, za níž může být rozsudek soudu prvního stupně odvolacím soudem přezkoumán. Je-li odůvodnění rozsudku nedostatečné či je pro vnitřní logickou rozporuplnost nesrozumitelné, nezbyvá odvolacímu soudu jiný postup, než podle § 221 odst.1 písm.c/ ve spojení s § 221 odst.2 písm.a/ o.s.ř. rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení. A o takovýto případ se jedná v posuzované věci.

V posuzované věci si totiž okresní soud neujasnil o jaký právní vztah se v dané věci jedná, tedy jakou právní normou se bude řídit a tím si ani neujasnil, jaká skutková zjištění musí být v řízení učiněna (či vyvrácena) a navíc, jak se z obsahu spisu podává, neposkytl účastníkům ani poučení podle § 119a odst.1 o.s.ř.

Ze žaloby se podává, že žalobce dne 20.2.2002 cestoval ve vlaku č. 9905 (patrně ve vlaku osobním) ze stanice Ř. do stanice P.S. Lze proto dosud v obecné rovině usuzovat, že mezi účastníky se mohlo jednat (za splnění zákonem předvídaných předpokladů) o smlouvu o přepravě osob, která je obecně upravena v § 760 až § 764 obč.zák. Protože se jednalo o přepravu po železnici, bylo třeba na daný případ aplikovat předpis speciální, jímž je zákon o drahách č. 266/1994 Sb. (ve znění účinném do 8.5.2002), na podkladě kterého byla vydána vyhl.č. 175/2000 Sb. o přepravním řádu pro veřejnou drážní a v silniční osobní dopravu (dále jen přepravní řád). Posledně uvedená vyhláška v § 49 odst. 1 (ve vazbě na § 37 odst.7 zákona o drahách č. 266/1994 Sb. - dále jen zák. o drahách) ukládá dopravci ve veřejné drážní osobní dopravě na dráze celostátní a regionální vyhlásit smluvní přepravní podmínky uveřejněním jejich plného znění v přepravním a tarifním věstníku a dále je zveřejnit na místech určených pro styk s cestujícími a podstatnou část z nich zveřejňuje v knižním vydání jízdního řádu, případně i ve vozidle. V § 49 odst.2 větě první přepravní řád stanoví, že smluvní přepravní podmínky vyhlášené podle odstavce 1 nesmějí být v rozporu s ustanoveními tohoto přepravního řádu ani s ustanoveními jiných právních předpisů. Z uvedeného plyne, že smluvní přepravní podmínky vydané dopravcem

na základě jak zákona o drahách, tak na základě vyhlášky o přepravním řádu nejsou obecně závazným právním předpisem, musejí být proto předmětem dokazování a z hlediska § 49 odst.2 přepravního řádu soud zároveň musí zkoumat, zda smluvní přepravní podmínky vyhlášené dopravcem nejsou v rozporu přinejmenším s obecně závaznými předpisy, na základě nichž byly vydány a kromě toho smluvní přepravní podmínky dopravce musí být předmětem dokazování (srovnej i § 121 o.s.ř.). To znamená, že i odůvodnění rozsudku se musí zabývat zjištění soudu o uvedených otázkách.

V posuzovaném případě je mezi účastníky nesporné, kdy žalovaný a jakým vlakovým spojem cestoval, z jaké nástupní stanice do jaké cílové stanice (ze stanice Ř. - do stanice P.- S.), jakož i to, že nahlásil průvodčímu, že nemá do cílové stanice koupenu jízdenku a že na její zaplacení nemá peníze. Žalobce (resp. průvodčí právního předchůdce žalobce) postupoval podle článku 165 smluvních přepravních podmínek ze dne 6.6.2000 účinných od 1.7.2000 (jejichž část je ve fotokopii založena na čl.23 až 27 spisu) a s vědomím, že žalovaný cestuje až do P. - S., vyplnil žalovanému šest hlášenek (z nichž každá obsahovala jízdné z jedné do další stanice a dále každá obsahovala i přírážku k jízdnému vždy po 800 Kč) vycházející z předpokladu, že byl-li žalovaný oprávněně vyloučen z přepravy, za cílovou stanici je považována ta, v níž byl oprávněně z přepravy vyloučen a setrval-li ve vlaku i po odjezdu ze stanice, ve které byl vyloučen z přepravy, byl považován za cestujícího, který opět do vlaku nastoupil. Z článku 165 smluvních přepravních podmínek vyplývá, že vytvářejí fikci opakovaného porušení přepravních podmínek (stanovených v jejich čl. 162) jediným skutkem, totiž tím, že žalovaný cestoval z Ř. do P.S. bez platné jízdenky, aniž by byl skutečně v každé stanici z přepravy vyloučen. Podle názoru krajského soudu v článku 165 smluvních přepravních podmínek zakotvená fikce opakovaného porušení přepravních podmínek nemá oporu nejen v zákonu o drahách (č. 266/1994 Sb. ve znění účinném do 8.5.2002 - viz jeho § 37 odst.1, který svěřuje určení přepravních podmínek v osobní drážní dopravě přepravnímu řádu, ale ani v § 37 odst.6 zakládající pro dopravce povinnost stanovit v přepravních podmínkách přírážku za porušení podmínek stanovených přepravním řádem, kterou však v uvedené ustanovení zákon co do výše omezuje částkou 1.000 Kč !!), ale ani v § 7 odst.5 vyhl.č. 175/2000 Sb. (přepravního řádu), třebaže se posledně uvedené ustanovení o výši přírážky k jízdnému nezmiňuje. Z uvedeného vyplývá, že žalobce byl oprávněn vedle jízdného požadovat po žalovaném přírážku jen ve výši 800 Kč za cestu žalovaného z Ř. do P.S., protože smluvní přepravní podmínky v článku 165 vyhlášené právním předchůdcem žalobce se ve shora uvedené části neuplatní pro rozpor s obecně závazným právním předpisem (zákonem o drahách a přepravním řádem, tedy zákonem a vyhláškou), způsobující jejich neplatnost.

V dalším řízení proto okresní soud vyhotoví a účastníkům řízení doručí usnesení vyhlášené při jednání dne 28.2.2003, vyčká jeho právní moci. Bude mít na zřeteli, že příslušenstvím pohledávky jsou ve smyslu § 121 odst.3 obč.zákoníku nejen úroky z prodlení, ale i náklady spojené s jejím uplatněním. Vyzve proto žalobce, pokud dosud takové náklady nedoložil, aby tak učinil dodatečně. Po té znovu posoudí provedené důkazy tak, jak mu to ukládá § 132 o.s.ř., neopomene poučit účastníky řízení podle § 119a o.s.ř. a znovu o žalobě rozhodne. Ve smyslu § 157 odst.2 o.s.ř. bude mít na zřeteli, že se v odůvodnění svého rozsudku musí zabývat nejen základem, ale i výši nároku, aby bylo lze, pro případ podaného odvolání, rozsudek přezkoumat. V novém rozhodnutí rozhodne i o nákladech, které vznikly účastníkům v odvolacím řízení (§ 224 odst.3 o.s.ř.). Právním názorem odvolacího soudu je soud prvního stupně vázán (§ 226 odst.1 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není přípustné odvolání ani dovolání.

V Hradci Králové dne 15. října 2003

Předsedkyně senátu